

Στις άλλες σελίδες:

- ΖΙΜΠΑΠΟΥΕ
- ΑΠΕΡΓΙΑ ΚΑΘΗΓΗΤΩΝ
- Η ΘΕΩΡΙΑ ΤΗΣ ΑΞΙΑΣ ΣΤΟΝ ΜΑΡΞ

ΤΟΥΡΚΙΑ: ΣΥΓΚΡΟΥΣΕΙΣ ΕΡΓΑΤΩΝ-ΣΤΡΑΤΟΥ

Τα τελεφαίρα γεγονότα της Σμύρνης έφεραν τη Τουρκία στο επίκεντρο των εξελίξεων. Ομως πριν καταπιστούμε μαφτα θα πρέπει να δούμε το πως φτάσαμε μέχρι εδώ και ποιες οι βαθύτερες πολιτικές και οικονομικές αιτίες που τα προέκλεσαν καθώς και ποια η συσχέτιση τους με την παγκόσμια κατάσταση και την ειδικότερη της περιοχής της Μέσης Ανατολής.

Οι πιο σημαντικοί σταθμοί της μεταπολεμικής ιστορίας της Τουρκίας είναι τα δυο στρατιωτικά πραξικοπήματα του 60 και του 71.

Το πρώτο έγινε η αφορμή για να φτιαχτεί ένα Σύνταγμα που έδωσε τις πρώτες περιορισμένες δημοκρατικές και συνδικαλιστικές ελευθερίες στον Τούρκικο λαο. Έτσι στη περίοδο 60-71 η εργατική τάξη ανέπτυξε τη δράση της σ' όλα τα επίπεδα της αντιιμπεριαλιστικής και της ταξικής πάλης. Οι σοσιαλιστικές ιδέες εξαπλώθηκαν, τα επαναστατικά συνδικάτα κέρδισαν άκληρες μάχες, και το Εργατικό κόμμα πλάτυνε τις μάχες των υποστηριχτών του. Ακόμα στα πανεπιστήμια οι φοιτητές ίδρυσαν σοσιαλιστικές λέσχες και οργάνωσαν εκδηλώσεις ενάντια στην ιμπεριαλιστική παρουσία στην Τουρκία, την εκμεταλεφτική πολιτική των γαιοκτημόνων και των κεφαλαιοκρατών. Στο ίδιο διάστημα οι άρχουσες τάξεις της χώρας δέθηκαν ακόμα περισσότερο με τον αμερικάνικο ιμπεριαλισμο και την Ε.Ο.Κ οικονομικά, πολιτικά και στρατιωτικά αναλαμβάνοντας το ρόλο του χωροφύλακα στη Μέση Ανατολή για το λογαριασμό των ιμπεριαλιστικών συμφερόντων.

Έτσι η Τουρκία αποτέλεσε το κομμάτι που σύνδεε το ΝΑΤΟ και το ΣΕΝΤΟ και μαζί με τη Περσία το Αφγανισταν και το Ισραήλ τα στηρίγματα του αμερικάνικου ιμπεριαλισμου στη Μέση Ανατολή και στα νότια σύνορα της Σοβιετικής Ένωσης.

Η ανάπτυξη της ταξικής και αντιιμπεριαλιστικής πάλης στη χώρα έφερε σε δύσκολη θέση το κεφάλαιο και την ηγετική ομάδα των Τούρκων αξιωματικών που κατόπιν σχετικών οδηγιών των αμερικάνων έκαμαν το πραξικόπημα του Μάρτη του 71.

χουμε τη μεγάλη συγκέντρωση της Ντισκ στη Κωνσταντινούπολη που βάφεται στο αίμα απο ένοπλους φασίστες.

Σε απάντηση στην ένοπλη δράση των φασιστικών συμμοριών του Τουρκες οι οργανώσεις της άκρας αρι-

σμο. Έτσι για να μην χάσει τη Τουρκία υπέγραψε αμυντικές και οικονομικές συμφωνίες με τις οποίες έδωσε στη δεξιά κυβέρνηση Ντεμιρελ αρκετά όπλα και χρήματα ώστε να ελέγξει την εσωτερική αναταραχή. Σε ανταπόδοση τους δόθηκε σημαντική στρατιωτική βάση στην περιοχή της

ου το κατέλαβαν ένοπλα και οχυρώθηκαν μέσα.

Αμέσως 10 χιλιάδες στρατος και αστυνομία περικύκλωσαν το εργοστάσιο και κάλεσαν τους εργάτες να παραδοθούν. Αφτοι απάντησαν ότι διεξάγουν απελευθερωτικό αγώνα ενάντια στην εθνική και κοινωνική

Απο τότε μέχρι και το 73 ακολουθεί μια περίοδος που η αντεπανάσταση κυριαρχεί και οι οργανώσεις και τα κόμματα της εργατικής τάξης περνούν στη παρανομία. Το 73 ο Ετζεβίτ βγαίνει στη κυβέρνηση και σταδιακά νομιμοποιεί μερικά μικρά αριστερα κόμματα μετα απο την πίεση των μαζών.

Έχουμε και την ίδρυση της αριστερης εργατικής ομοσπονδίας της Ντισκ καθώς και την ίδρυση άλλων προοδευτικών συνδικαλιστικών φορέων.

Το βιοτικό επίπεδο των μαζών πέφτει συνέχεια με την άνοδο του πληθωρισμου και την ανεργία ενώ η άρχουσα τάξη συσσωρεύει αμέτρητα πλούτη.

Απο το 77 η εργατική τάξη αρχίζει να ανασυντάσσεται μετα απο το κτύπημα του 71 και τη Πρωτομαγιά έ-

στερας καθώς και οι αριστεροί φοιτητές εξοπλίζονται. Έτσι έχουμε τα καθημερινά γεγονότα με φονικά και τραυματισμούς.

Τον ίδιο καιρο οι Κούρδοι δημιουργούν μικρες ανταρτικές ομάδες και αρχίζουν να ελέγχουν περιορισμένες περιοχές στις ανατολικές επαρχίες.

Η οικονομική και κοινωνική κατάσταση χειροτερεύει και η άρχουσα τάξη προσπαθώντας να τη συγκρατήσει εποβάλλει τον στρατιωτικό νόμο σε πολλές επαρχίες της χώρας συμπεριλαμβανομένων της Αγκυρας και της Κωνσταντινούπολης.

Τα γεγονότα της Περσίας και του Αφγανισταν άφησαν σημαντικά την στρατηγική σημασία της Τουρκίας στην περιοχή για τον αμερικάνικο ιμπεριαλι-

Αλεξανδρέττας με δικαίωμα χρήσης σε περίπτωση πολέμου στη Μ. Ανατολή.

Ακόμα οι αμερικάνοι πίεσαν το στρατο να πάρει ενεργότερο ρόλο στη ζωή της χώρας θεωρώντας το σαν την πιο σίγουρη εγγύηση για τα συμφέροντα τους.

Το 80 μπήκε ακόμα πιο σκληρο για τον Τουρκικο λαο. Οι συγκρούσεις των ένοπλων ομάδων αφξήθηκαν.

Πρόμιο των γεγονότων της Σμύρνης αποτέλεσαν οι συγκρούσεις των φοιτητών και του Στρατου για δυο μερες στην Αγκυρα...

Αλλα τα γεγονότα της Σμύρνης είχαν κάτι αλλοιώτικο. Σ' απάντηση της ενέργειας της διεύθυνσης κυβερνητικού εργοστασίου να απολύσει 890 αριστερους εργάτες και να βάλει άλλους δεξιους στην θέση τους οι 1500 εργάτες του εργοστασίου

Αστυνομικοί με τεθωρακισμένα στό λιμάνι της Σμύρνης όπου αντιμετωπίζουν φοιτητές καί απεργούς ύφαντουργούς του Ταρίς

εκμετάλλεψη. Ακολούθησε σύντομη ανταλλαγή πυρών και ο στρατος κυριέφσε το εργοστάσιο και συνέλαβε και τους 1500 εργάτες. Απαφτους απέλυσε μόνο τις γυναίκες και τους υπόλοιπους τους έκλεισε σε ένα γήπεδο όπου άρχισαν ανακρίσεις με τη χρήση βασανιστηρίων.

Στο μεταξύ μάχες συνεχίστηκαν και στις εργατικές συνοικίες της Σμύρνης που τις κατοικουν κυρίως κούρ-

ΖΙΜΠΑΠΟΥΕ

ΤΑ ΑΙΤΙΑ ΤΗΣ ΣΥΜΦΩΝΙΑΣ

ΛΕΥΚΩΝ ΜΑΥΡΩΝ ΚΑΙ ΟΙ

ΠΡΟΟΠΤΙΚΕΣ ΤΗΣ ΕΠΑΝΑΣΤΑΣΗΣ

Δεκαπέντε χρόνια μετά την ανακήρυξη της Ζιμπάπουε -που οι Λευκοι ονόμαζαν Ροδεσία- σε ανεξάρτητο κράτος απο το καθεστώς Σμιθ και μετα απο εφτα χρόνια ανταρτοπολέμου των δυνάμεων του Πατριωτικού Μετώπου ενάντια στο ρατσιστικό καθεστώς των λευκών αναμένεται - αν στο μεταξύ δεν προκληθεί μια νέα ανάφλεξη - να γίνουν εκλογες στις 27 του Φεβράρη.

Αυτο έγινε δυνατό μετα τη συμφωνία για κατάπαυση του πυρος που επιτεύχθηκε μεταξύ των λευκών και των μαύρων ηγετων στο Λάνκαστερ Χάους στο Λονδίνο τον Δεκέμβρη του 1979. Με βάση τη συμφωνία αυτη η Ζιμπάπουε θα κυβερνάται απο την πλειοψηφία των μαύρων κατοίκων της.

Τι ήταν εκείνο που οδήγησε στην αναπάντεχη συμφωνία του Λάνκαστερ Χάους μετα απο 7 χρόνια άγριου αντάρτικου πολέμου που στοίχισε τη ζωή 20,000 ατόμων;

Η απάντηση δεν είναι απλη γιατι παρεμβάλλονται πολλοι και πολύπλοκοι παράγοντες που χρειάζονται εκτεταμένη και βαθεια ανάλυση. Θα αναφέρουμε σαν πρώτη απόπειρα ανάλυσης του θέματος - τους βασικότερους απο αυτους τους παράγοντες

Καταστροφή

Η καταστροφή της χώρας απο τον πόλεμο πρέπει να θεωρείται ένας βασικός παράγοντας που οδήγησε στη συμφωνία του περασμένου Δεκέμβρη. Ο πόλεμος είχε καταστρέψει την αγροτική οικονομία και τη κτηνοτροφία κι είχε σπρώξει τους αγρότες είτε στην πείνα είτε στην προσφυγία είτε στη μετακίνηση στις πόλεις ο πληθυσμος των οποίων διπλασιάστηκε. Οι ρατσιστες της Ροδεσίας είχαν εφαρμόσει ένα τέτοιο σχέδιο έτσι που οι αγρότες είχαν φαγητο για να τους αρκείσει μόνο για 24 ώρες για να μην τροφοδοτούν τους αντάρτες.

Η κατάσταση αυτη δημιουργούσε προβλήματα στο πατριωτικό Μέτωπο που άρχισε να χάνει την τεράστια υποστήριξη που είχε μέσα στους αγρότες γιατι δεν μπορούσε εφ' όσο συνεχιζόταν το αντάρτικο να καλυτερεύσει τις συνθήκες ζωής τους. Έτσι το παράδειγμα της Ζιμπάπουε ήταν πολυ διαφορετικο απο αυτο της Μοζαμβικής όπου το Φρελίμο μπόρεσε να οργανώσει την αγροτική παραγωγή και να προσφέρει ιατρικές υπηρεσίες και μόρφωση στις αγροτικές μάζες.

με τα Αφρικανικά κράτη που υποστήριξαν το πατριωτικό Μέτωπο πράγμα που θα έφερνε ίσως την Αμερική και τη Σοβιετική Ένωση σε σύγκρουση

Είναι λοιπον φανερο πως είχε εξασκηθεί πίεση απο πολλές πλευρες και στην ηγεσία των λευκών και των μαύρων για να καταλήξουν σε συμφωνία. Γιατι ούτε η Νότιος Αφρική, ούτε τα «Μετωπικά κράτη» ούτε οι Αμερικάνοι και οι Σοβιετικοί ήθελαν να εμπλακουν σε πόλεμο.

Κίνδυνος πολέμου

Ένας άλλος παράγοντας που οδήγησε στην εκχειρία και τη συμφωνία ήταν και ο κίνδυνος ξεσπάσματος παραδοσιακού πολέμου σε μεγάλη κλίμακα.

Αυτο γιατι ούτε οι αντάρτες μπορούσαν να νικήσουν μόνο με τον αντάρτικο ούτε οι δυνάμεις των λευκών μπορούσαν να καταστειλουν τους αντάρτες του πατριωτικού Μετώπου.

Ο στρατος και το καθεστώς του Σμιθ μπορούσαν ασφαλως εύκολα να καταρρεύσουν αν δεν ήταν στη μέση η Νότιος Αφρική που τους στηριζε όλα αυτα τα 15 χρόνια της ανεξαρτησίας.

Το ρατσιστικό όμως καθεστώς της Νότιας Αφρικής για να προστατεύσει τα δικαια του συμφέροντα και να συνεχίσει την καταδυνάστευση των μαύρων ήταν αποφασισμένο να μπει σε ανοικτο πόλεμο με τους αντάρτες αν προχωρούσαν τα πράγματα πιο πέρα. Αυτο θα έφερνε αντιμετώπη τη Νότιο Αφρική

Ελπίδα για εκλογική νίκη

Ενας άλλος παράγοντας που οδήγησε το πατριωτικό Μέτωπο στη συμφωνία του Λάνκαστερ Χάους ήταν και η σιγουρία που ένιωσαν πως θα κέρδιζαν τις εκλογες, πράγμα που θα ανάγκαζε τους λευκούς να φύγουν απο τη χώρα.

Έχοντας όλα αυτα υπόψη δεν θα ήταν σωστο να υποστηριχθεί πως οι ηγέτες του πατριωτικού Μετώπου «πρόδωσαν» τον αγώνα με το να δεχτούν την εκχειρία και τη συμφωνία.

Περιορισμοι του αντάρτικου

Γιατι είναι φανερο πως με μόνο τον αντάρτικο πόλεμο ήταν αδύνατο να νικηθεί ο στρατος του καθεστώτος Σμιθ για τους λόγους που αναλύσαμε.

Εξ άλλου με μόνο τον ανταρτοπόλεμο αντι να σπρωχτούν οι μάζες της εργατικής τάξης στον αγώνα σπρώχτηκαν στην απραξία. Αρνιόνταν ασφαλως να συμπράξουμε με τις Ροδεσιακές δυνάμεις αλλα η υποστήριξη

που έδιναν στο αντάρτικο πήγαζε απο το φόβο τους για τις συνέπειες. Για να σκιαγραφήσουμε τις προοπτικές της Ζιμπάπουανης επανάστασης θα αναλύσουμε στη συνέχεια τις πολιτικές οργανώσεις των μαύρων.

Οι Πολιτικές δυνάμεις των μαύρων της Ζιμπάπουε.

Ο επισκοπος Μουζορέουα δεν είναι τίποτα άλλο απο «λευκος ντυμένος με μαύρο πετσι». Βλέποντας τη χρεοκοπία του καθεστώτος τους οι ρατσιστες της Ροδεσίας χρησιμοποίησαν τον Μουζορέουα και τις δυνάμεις που τον υποστήριζαν για να διατηρήσουν την οικονομική και πολιτική κυριαρχία-τους πάνω στο λαο της χώρας. Η πολιτική τους αυτη απότυχε με τη συνέχιση της εξέγερσης.

Οι δύο πτέρυγες του πατριωτικού Μετώπου το ZAPU του Μουγκάπε έχουν χωρις αμφιβολία διαφορες που φυλετικής μορφής αλλα και πολιτικές διαφορες. Οι δυνάμεις του ZAPU ήταν πιο πειθαρχημένες, πιο καλά οπλισμένες και πιο ενθουσιώδεις στην υποστήριξη της συμφωνίας του Λάνκαστερ Χάους. Οι λευκοι της Ζιμπάπουε δεν φαίνεται να εναντιώνονται και πολυ στις δυνάμεις αυτες και τον αρχηγο τους.

Οι δυνάμεις του ZANU είναι μεγαλύτερες και δεν έχουν όλοι παραδώσει τα όπλα. Ο Μπουγκάπε - που αποκαλει τον εαυτο του Μαρξιστη - έχει μεγαλύτερη υποστήριξη απο τις μάζες κι έχει προκαλέσει την οργη τόσο των ρατσιστων του Σμιθ - που απειλουν να αντιδράσουν δυναμικά αν εκλεγει στην εξουσία όσο και των Βρεττανων. Μέχρι τώρα έχουν γίνει πολλες απόπειρες δολοφονίας του Μουγκάπε ενω έχει σκοτωθεί (σε δυστύχημα;) ένα απο τα βασικά στελέχη του ZANU

Ο Λόρδος Σόουμς που κυβερνα τη Ζιμπάπουε μέχρι να ανακυρuche απο τις εκλογες νέα κυβέρνηση απειλει ότι θα εμποδίσει τον Μουγκάπε και τους υποψηφίους του να λάβουν μέρος στις εκλογες αν συνεχίσουν τις «τρομοκρατικές» δραστηριότητες τους στη χώρα. Αυτα γίνονται παρα το «μετριοπαθες» πρόγραμμα και τις διακηρύξεις του Μουγκάπε γιατι οι Βρεττανοι και οι ρα-

τσιστες του Σμιθ φοβούνται πως ο Μουγκάπε αν ανέλθει στην εξουσία δεν θα μπορέσει να συγκρατήσει τις Ζιμπάπουανες μάζες απο το να προχωρήσουν στον σοσιαλιστικό μετασχηματισμο της κοινωνίας διανέμοντας τη γη στους μαύρους αγρότες και εθνικοποιώντας τους βασικούς τομεις της βιομηχανίας και τις τράπεζες.

Προοπτικές

Οι λευκοι καπιταλιστες της Ροδεσίας και της Βρετανίας αντιμετώπιζουν σήμερα το ενδεχόμενο μιας καπιταλιστικής κυβέρνησης των μαύρων ή μιας κυβέρνησης πάλι των μαύρων - που θα καταλύσει τον καπιταλισμο. Ακόμα και στην περίπτωση όμως που θα πετύχουν να ανεβάσουν στην εξουσία μια μαύρη κυβέρνηση που δεν θα απειλύσει τα οικονομικά τους συμφέροντα δεδομένης της οικονομικής κρίσης που μαστιίζει τη Ζιμπάπουε κι όλο τον καπιταλιστικό κόσμο είναι αμφίβολο πόσο θα κρατήσει μια τέτοια κυβέρνηση.

Εν τω μεταξύ είναι ακόμα αμφίβολο αν δεν θα συνεχιστεί ο πόλεμος γιατι το κυριώτερο πρόβλημα δεν είναι ποιος θα κερδίσει τις εκλογες αλλα ποιος θα ελέγξει το στρατο της χώρας. Είναι επίσης πολυ δύσκολο να δει κανένας πως θα μπορέσουν οι δυνάμεις των λευκών και των μαύρων που πολεμούσαν συνέχεια για 7 ολόκληρα χρόνια να διατηρίσουν την εκχειρία με βάση μια συμφωνία.

Παντως η επικράτηση μιας κυβέρνησης των μαύρων που θα προχωρήσει τουλάχιστον στο μοίρασμα της γης στους αγρότες κι ίσως και σ' άλλα αντικαπιταλιστικά μέτρα δεν είναι απίθανη.

Η επικράτηση όμως μιας γνήσιας Μαρξιστικής εργατικής δημοκρατίας είναι ακόμα αρκετα μακρια και θα εξαρτηθεί κατα πολυ απο την επανάσταση στη Νότια Αφρική όπου οι εργατικές δυνάμεις είναι μεγαλύτερες και ισχυρότερες.

Η νίκη του λαου των μαύρων της Ζιμπάπουε θα έχει απο την άλλη ευεργετικά αποτελέσματα στην προώθηση της επανάστασης στη Νότια Αφρική που είναι και το κλειδι της επανάστασης σ' ολόκληρη την Αφρικανική Ήπειρο.

ΑΠΑΛΛΟΤΡΙΩΣΗ ΓΗΣ ΣΤΑ ΛΑΤΣΙΑ

Τα «κακώς έχοντα» στον Συνεργατισμό έγιναν γνωστά στο πλατύ κοινό, γιατί ορισμένες εφημερίδες έφεραν στην δημοσιότητα σχετικές εκθέσεις της Κεντρικής Τράπεζας Κύπρου. Αυτό ανάγκασε την Κυβέρνηση ν' ασχοληθεί κάπως ανοικτά με το θέμα και να πάρει τα «μέτρα» που πήρε για έλεγχο των οικονομικών δραστηριοτήτων της διοίκησης του κινήματος.

Δεν ξέρουμε τι θα γινόταν αν ο τύπος δεν αποκάλυπτε την έκθεση, κατα πάσα πιθανότητα όμως, ο κόσμος δεν θα μάθανε ποτέ τι συμβαίνει στον Συνεργατισμό και το όλο θέμα θα εύρισκε την «λύση» του στα παρασκήνια των κυβερνητικών κτιρίων.

Σε άλλες χώρες η αποκάλυψη ενός τέτοιου σκανδάλου θα είχε σαν άμεσο αποτέλεσμα την παραίτηση τουλάχιστον, της υπεύθυνης διοίκησης. Στην Κύπρο όμως φαίνεται ότι η αστική «ευαισθησία» προσκρούει ακόμα στην ελεφαντική παχυδερμία των υπευθύνων χωρίς να καταφέρνει να την διαπερνά.

Έτσι το υπουργικό συμβούλιο ξόφλησε με την υπόθεση αποφασίζοντας να εξασκήσει κάποιο έλεγχο στον συνεργατισμό μέσω των υπουργών εμπορίου και οικονομικών, χωρίς να ασχοληθεί καθόλου με την μέχρι σήμερα διοίκηση, ή την δομή και την λειτουργία του κινήματος.

Η ΑΝΑΚΟΙΝΩΣΗ ΤΟΥ ΓΕΝΙΚΟΥ ΕΙΣΑΓΓΕΛΕΑ

Φαίνεται ακόμα πως οι αποκαλύψεις των εφημερίδων δημιούργησαν ένα μεγάλο πονοκέφαλο για την κυβέρνηση αφού πριν ακόμα καταστιάσει ο θορυβός, ο Γενικός Εισαγγελέας μας πληροφορήσε, με σχετική ανακοίνωση, πως: «η χωρίς νόμιμη εξουσιοδότηση αποκάλυψη με οποιοδήποτε τρόπο κρατικό απορρήτου, το οποίο περιλαμβάνει κάθε έγγραφο, πληροφορία ή περιστατικό, η αποκάλυψη του οποίου, θα παρέβλαπτε την δημόσια τάξη... κ.λ.π, αποτελεί ποινικό αδίκημα που τιμωρείται με φυλάκιση δύο χρόνων και πρόστιμο. Τονίζει ακόμη πως από σήμερα δεν θα γίνει ανεκτή οποιαδήποτε παράβαση της σχετικής διάταξης του ποινικού κώδικα.

Να πως αντιλαμβάνεται η αστική δικαιοσύνη της Κύπρου. Την αντιμετώπιση ενός τόσο σοβαρού ζητήματος. Ενοχος δεν είναι αυτός που πραγματοποιεί και καλύπτει ατασθαλίες αλλά αυτός που τις αποκάλυπτει. Και ύστερα σου μιλάνε για ανάγκη ελέγχου της κυβέρνησης από τον λαό.

ΤΑ ΝΕΑ ΓΕΓΟΝΟΤΑ ΣΤΗΝ ΤΟΥΡΚΙΑ

Τα γεγονότα επιβεβαιώνουν καθημερινά την θέση της «Σ.Ε.» (απο τον περασμένο χρόνο) ότι η Τουρκία βρίσκεται σε μια καθαρά προεπαναστατική κατάσταση, με απρόβλεπτες συνέπειες τόσο στο ισοζύγιο των δυνάμεων στην περιοχή, όσο και σε ότι αφορά τις εξελίξεις στο κυπριακό πρόβλημα.

Οι αστικές εφημερίδες της Κύπρου εξοκλούθουν να μιλούν για χάος, για επικείμενη διάλυση κ.λ.π. Συσκοτίζουν την πραγματική κατάσταση παρουσιάζοντας το αναπτυσσόμενο Τουρκικό επαναστατικό κίνημα σαν αποτέλεσμα του «βαρβαρισμού» της Τουρκικής κοινωνίας.

Οι Κύπριοι εργαζόμενοι και οι νεολαία, σε αντίθεση με τον σωβινισμό των αστών, θα πρέπει να σταθούν στο πλευρό των Τούρκων εργατών και νεολαίων που βρίσκονται στην πρωτοπορία της πάλης για την κοινωνική αναδιάρθρωση της Τουρκίας. Πρέπει ακόμα να εξη-

συνέχεια στή σελ. 7

Σύντροφοι,

Στες 7 του Φεβράρη μια ολόκληρη οικογένεια οδηγήθηκε από την Αστυνομία, στον αστυνομικό σταθμό Λυκαβητού για κατάθεση. Και για ποιο λόγο συνέλαβαν όλη την οικογένεια; Για τον απλούστατο λόγο ότι παρενοχλούσαν το έργο της Πολεοδομίας που «παράνομα» ήρτε να απαλλοτριώσει τη γη τους.

Αφτο που έγινε στα Λατσία, στην οικογένεια του κ. Κύπρου Ξενοφώντος, είναι ακόμα ένα παράδειγμα μέσα στο σύνολο, από τα κτυπήματα που η κυβέρνηση της ολιγαρχίας δίνει στο λαο-μας.

Αφτο που κάνει η Κυβέρνηση δηλ. να απαλλοτριώνει γη που ανήκει στις χαμηλές τάξεις του λαού είναι απαράδεκτο. Αφτη τη γη οι ιδιοκτήτες την χρειάζονται για την αποκατάσταση των παιδιών τους, αφού η Κυβέρνηση δεν προσφέρει στέγη στο λαο-μας.

Υπάρχουν τόσες και τόσες εκτάσεις χαλίτικης γης που ανήκει στην Κυβέρνηση. Υπάρχουν τόσες και τόσες εκτάσεις που ανήκουν στην εκκλησία και σε ένα μικρό αριθμό κεφαλαιοκρατών.

Όμως την περιουσία που ανήκει στην άρχουσα ολιγαρχία και την Εκκλησία δεν υπάρχουν νόμοι να την αγγίξουν. Στέκουν σαν κέρβεροι οι κυβερνώντες άρχοντες και την προστατεύουν.

Αφήνουν τους κεφαλαιοκράτες να κτίζουν συνέχεια τα εργοστάσια-τους, μήπως και γίνη καμμία φορά το οικονομικό θαύμα, αφήνουν την εκκλησία να κάνη οικόπεδα την γη και να την πουλά (όχι όμως για το λαό) 10-15 χιλιάδες λίρες στους κεφαλαιοκράτες για να κάνουν τα πολυτελέστατα τους σπίτια με τις πισίνες τους και τα χρυσα χερούλια στους νηπιήρες-τους

Όμως η κυβέρνηση παίρνει τη γη του λαο-μας που την κέρδισε με ιδρώτα.

Συνεχίζει τα κτυπήματα στο λαο-μας.

Αλλά ας δούμε αφτο το παράδειγμα στα Λατσία πως εξελίχθηκε.

Για να απαλλοτριωθεί γη που ανήκει σε ιδιώτες πρέπει ο Επαρχος να στείλει τα σχέδια της τοποθεσίας που βρίσκονται τα οικόπεδα, στο βουχτάρη. Ο βουχτάρης με τη σειρά του είναι υποχρεωμένος να ειδοποιήσει τους ιδιοκτήτες για τυχόν ενστάσεις που θα έχουν.

Η προθεσμία των ενστάσεων είναι 15 μέρες όμως η πολεοδομία άρχισε το μέτρημα από την άλλη κιόλας μέρα, νομίζοντας ότι τάχα θα είχαν ειδοποιηθη προηγουμένως, γιατί το είχαν γράψει οι εφημερίδες και η εφημερίδα της Δημοκρατίας ότι θα γίνονταν 2 συνοικισμοί.

Στα παρακάλια της γυναικας να μην αρχίσουν το σκάψιμο αμέσως η αστυνομία έδωσε την απάντηση-της. Ολη η οικογένεια μεταφέρθηκε με Λαντ-Ροβερ, στην διεύθυνση Λυκαβητού για κατάθεση γιατί «παρεμπόδισαν κρατικούς λειτουργούς στην εκτέλεση του καθήκοντος».

Στό σταθμό όμως η Αστυνομία θα δείξει τον πραγματικο-της εαυτο. Ο αξιωματικός υπηρεσίας με τον πιο απάνθρωπο τρόπο διέταξε τους αστυνομικούς να «συλλάβουν» και τα εγγόνια-τους για να κάμουν τη δουλειά τους ανενόχλητοι γιατί τα μικρα παιδια θα ήταν εμπόδιο στα αισθήματα των ανθρώ-

πων της Πολεοδομίας.

Και όμως παρα τη χαλίτικη γη που υπάρχει έξω από την αφοστέγαση στο Γέρι η Πολεοδομία επιμένει να πάρη τη περιουσία του Κύπρου Ξενοφώντος 8 σκάλες και άλλων, σύνολο 52 σκάλες, με την δικαιολογία ότι η χαλίτικη γη είναι... μακριά από την Λεφκωσία.

Στες 15/2/80 θα γίνη η δίκη της οικογένειας. Δεν ξέρω την απάντηση. Πιστεύω το δικαστήριο να αισθανθη την ανάγκη του πατέρα για αποκατάσταση των 8 παιδιών-του.

Αχιλλέας Αχιλλέως
Εργάτης

ΙΔΙΩΤΙΚΑ ΣΧΟΛΕΙΑ
Μάστιγα της παιδείας

Στην Κύπρο λειτουργούν πολλές ιδιωτικές σχολές (Αγγλική Σχολή, ΚΤΕΕ, Φρειδερίκου, Λαμπράκη GCE school of carriers κλπ).

Οι ιδιωτικές σχολές υπάρχουν είτε για να δώσουν ψηλότερο επίπεδο μόρφωσης ή για να καλύψουν τομείς στους οποίους η δημόσια εκπαίδευση υστερεί. Άλλοτε μερικές απ' τις σχολές αυτές χρησιμεύουν σαν εύκολη λύση για την εξασφάλιση ενός απολυτηρίου με ψηλό βαθμό. Πολλές απ' αυτές τις σχολές λειτουργούν σε βάση καθαρά κερδοσκοπική. Αποτελούν την εύκολη λύση για το μαθητή αλλά συγχρόνως απαιτούν τεράστιες οικονομικές θυσίες απ' την οικογένεια του. Τα διδακτρα είναι πολύ ψηλά και κυμαίνονται απ' τις 150 ως τις 400 λίρες ανάλογα με τη σχολή.

Τα πιο πάνω καθίστουν αναγκαία την κρατικοποίηση όλων των ιδιωτικών σχολών. Είναι παράλογο να υπάρχουν σχολεία για την αριστοκρατία ή για τους φιλόδοξους μικροαστους (αναφερόμαστε ιδίως στην Αγγλική Σχολή και συγχρόνως να υπάρχουν σχολεία ευκαιρίας (ΚΤΕΕ, Φρειδερίκου κ.λ.π) Ξέρουμε πως μια τέτοια άποψη και συγχρόνως απαιτη-

ση μας φέρνει αντιμέτωπους με τερράστια οικονομικά συμφέροντα και με διάφορους επίσημους (προεκβάσεις στον κρατικό μηχανισμό ιδίως στο Υπουργείο Παιδείας)

Είναι απαράδεκτο να μιλάμε για στρατευμένη παιδεία τόσο σε σχέση με την οικονομία του τόπου κι άλλο τόσο σε σχέση με τον αγώνα που διεξάγει η Κύπρος όταν ο καθένας που διαθέτει ένα άλφα κεφάλαιο και ένα άλφα δίπλωμα να δικαιούται να ανοίξει ένα σχολείο (που πρόθυμα θα αναγνωριστεί απ' τους επίσημους του Υπουργείου) και να κερδοσκοπεί σε βάρος του λαού κι ιδίως σε βάρος των φτωχοτέρων στρωμάτων.

Αλήθεια πόσο επαληθεύονταν οι διακηρύξεις για «κράτος δικαίου», «ταξική ισότητα» και λοιπα και λοιπα όταν οι πιο πλούσιοι από μας θα φοιτήσουν στο άλφα ιδιωτικό και ακριβο σχολείο για να βγουν μετα με ένα δίπλωμα που θα μετράει ασφαλώς περισσότερο από τα διπλώματα των δημοσίων σχολείων (προφανώς κλασσικό παράδειγμα αποτελεί η Αγγλική Σχολή).

Απαιτούμε από την Κυβέρνηση να κρατικοποιήσει όλες τις ιδιωτικές σχολές.

Η ΘΕΩΡΙΑ ΤΗΣ ΑΞΙΑΣ ΣΤΟΝ ΜΑΡΞ

α. Η θεωρία της αξίας στο Μαρξ

Η κλασική πολιτική οικονομία (Petty, Smith, Ricardo κλπ) προσπαθώντας να εξηγήσει πως ανταλλάσσονται τα εμπορεύματα στην αγορά δημιούργησε τη θεωρία της αξίας.

Ας υποθέσουμε πως ένα ζευγάρι παπούτσια ανταλλάσσεται στην αγορά με 20 οκάδες σιτάρι. Η σχέση αυτή ονομάζεται ανταλλαχτική αξία. Άραγε γιατί ένα ζευγάρι παπούτσια ανταλλάσσεται με 20 κι όχι 10 ή 30 οκάδες σιτάρι; Για να μπορέσουμε να εξηγήσουμε αυτο πρέπει να πούμε πως η κοινή ιδιότητα όλων των εμπορευμάτων είναι ότι, όλα είναι προϊόντα της εργασίας. Μπορεί εδώ κάποιος να σκεφτεί ότι κάθε μια εργασία (π.χ. του τσαγκάρη) είναι διαφορετική από κάθε άλλη (π.χ. του γεωργού). Γι' αυτό πρέπει να κάνουμε διάκριση ανάμεσα στην συγκεκριμένη εργασία (την ιδιαίτερη μορφή της εργασίας) και στην αφηρημένη εργασία (δαπάνη ανθρώπινης εργασιακής δύναμης). Ασφαλώς αυτο που είναι κοινό ανάμεσα στα εμπορεύματα είναι η αφηρημένη εργασία. Όσο περισσότερη εργασία δαπανείται για την παραγωγή ενός εμπορεύματος τόσο μεγαλύτερη είναι κι η ανταλλαχτική αξία -του. Είναι φυσικό να πει κανείς: και τι γίνεται άμα ο τσαγκάρης είναι τεμπέλης ή ατζαμής; τα εμπορεύματα -του θα αξίζουν περισσότερο; Ασφαλώς όχι. Η αξία του εμπορεύματος καθορίζεται όχι από το ατομικό χρόνο εργασίας κάθε παραγωγού εμπορευμάτων, αλλά από το χρόνο εργασίας που είναι κατά μέσο όρο αναγκαίος ή κοινωνικά αναγκαίος. Αν κάτω από ορισμένες συνθήκες παραγωγής χρειάζονται κατά μέσο όρο 10 για να παραχθεί ένα ζευγάρι παπούτσια, τότε δεν έχει σημασία αν ο ένας ή ο άλλος παπουτσης χρειάστηκε 5 ή 15 ώρες το εμπόρευμα αυτο αντιπροσωπεύει 10 ώρες κοινωνικά αναγκαίας εργασίας. Λέει ο Μαρξ στο «Κεφάλαιο».

«Κοινωνικά αναγκαίος χρόνος εργασίας είναι ο χρόνος εκείνος που απαιτείται για να κατασκευαστεί μια οποιαδήποτε αξία χρήσης με τους κοινωνικά κανονικούς όρους παραγωγής, που υπάρχουν και με το μέσο, για μια ορισμένη κοινωνία, επίπεδο επιδεξιότητας και αποδοτικότητα της εργασίας».

Καταλάβουμε πως αν εισαχθεί μια τεχνική τελειοποίηση ή ένας καινούργιος τρόπος επεξεργασίας, που να περιορίζουν τον αναγκαίο χρόνο για την παραγωγή ενός εμπορεύματος, τότε μειώνεται κι η αξία -του.

Η αξία του εμπορεύματος εκφρασμένη σε χρήμα είναι η τιμή - του. Οι τιμές που διαμορφώνονται στην αγορά επηρεάζονται και από άλλους παράγοντες, όπως την ποσότητα που μπορούν κάποιια στιγμή να διαθέσουν οι έμποροι για πώληση και την ποσότητα που ζητούν να αγοράσουν οι αγοραστές. Όταν για παράδειγμα κάτω από ειδικές συνθήκες υπάρχει υπερβολική ζήτηση ενός αγαθού κι αδυναμία στην προμήθεια αρκετών ποσοτήτων είναι φυσικό πως για ένα διάστημα η τιμή -του θα υπερβεί την πραγματική -του αξία. Γενικά όμως οι τιμές κυμαίνονται γύρω από την αξία των εμπορευμάτων. Οι τιμές εκφράζονται σε χρήμα, αλλά το χρήμα είναι αντίστοιχο του χρόνου εργασίας.

Εκεί που κολλούσαν οι κλασικοί της πολιτικής οικονομίας αδυνατώντας να δώσουν απάντηση ικανοποιητική ήταν το ερώτημα: Ποια είναι η αξία της εργασίας και κατα συνέπεια ποια είναι η αξία της εργασίας και κατα συνέπεια ποια η τιμή -της στην αγορά, δηλ. ο εργατικός μισθος. Η απάντηση ήταν η ταυτολογία (η αξία ή των εργασιών είναι δέκα ώρες εργασία) ή αντίφαση (η αξία δέκα ωρών εργασίας είναι πέντε ώρες εργασίας)!

Ο Μαρξ κατάφερε να λύσει αυτο το «πρόβλημα» κάνοντας τη διάκριση ανάμεσα στην εργασία και την εργατική δύναμη.

«Λέγοντας εργατική δύναμη, εννοούμε το σύνολο όλων των φυσικών και διανοητικών ικανοτήτων, που υπάρχουν στο σώμα και στη ζωντανή προσωπικότητα ενός ανθρώπου και που τις βάζει σε κίνηση κάθε φορά που παράγει μια οποιαδήποτε αξία χρήσης». (Μαρξ, Κεφάλαιο I).

Στην καπιταλιστική κοινωνία δεν είναι ο ίδιος ο εργάτης εμπόρευμα, αλλά η εργατική -του δύναμη. Αν ο ίδιος ο εργάτης ήταν εμπόρευμα; Δεν θα ήταν μισθωτός εργάτης, αλλά δούλος, που δεν θα είχε το δικαίωμα να πουλήσει την εργατική -του δύναμη. Από τι να εξαρτάται άραγε η αξία της εργατικής δύναμης. Όπως και σε κάθε άλλο εμπόρευμα, αυτή ορίζεται από την ποσότητα εργασίας που χρειάζεται για την παραγωγή -της. από την αξία δηλαδή α. της τροφής, των ρούχων, της θέρμανσης, της κατοικίας κλπ, που χρειάζεται ένας άνθρωπος για να εργαστεί, β. των εμπορευμάτων που χρειάζεται να καταναλώσουν τα παιδιά -του που θα τον αντικαταστήσουν αύριο στην παραγωγή και γ. όταν χρειάζεται εξειδικευμένη εργατική δύναμη, της αξίας της εκπαίδευσης του εργάτη -τε-

χνίτη η επιστήμονα. Επίσης είναι φανερό πως ένας εργάτης θα έχει μεγαλύτερες δυνατότητες για εργασία (καλύτερη εργατική δύναμη) αν ψυχαγωγείται κάπως ή τυγχάνει ικανοποιητικής ιατροφαρμακευτικής περίθαλψης.

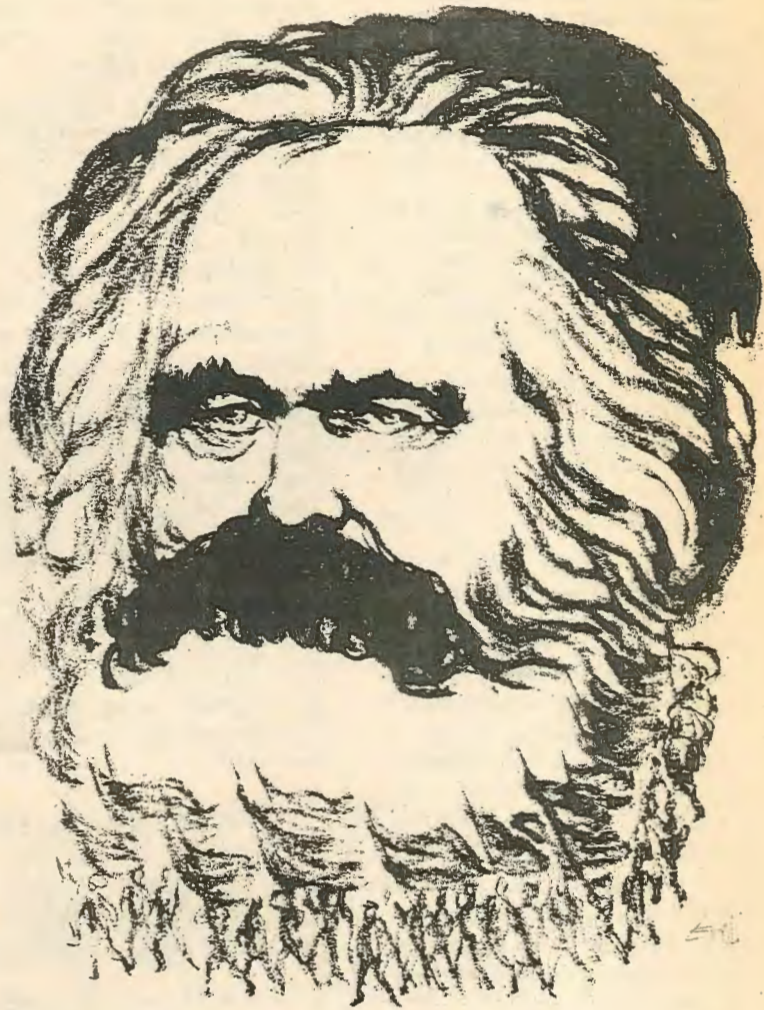
Ας υποθέσουμε πως μια ράφτρια δουλεύει 8 ώρες προσθέτοντας αξία στα φορέματα που ράβει ίση με 4 λίρες. Αν ο καπιταλιστής την πληρώνει 4 λίρες τότε της πληρώνει όλη την αξία που με την εργασία -της πρόσθεσε στα φορέματα. Μα τότε ο κ. Ξεζουμίδης, δεν θα κέρδιζε τίποτα! Οι καπιταλιστές πληρώναν την αξία της εργατικής δύναμης κι ο εργάτης μπορεί να παράγει μια αξία μεγαλύτερη από την αξία της εργατικής -του δύναμης. Κάνουμε μια παρένθεση εδώ για να πούμε πως απ' τον καιρο που ένας παραγωγός μπορούσε να παράγει περισσότερα προϊόντα απ' όσα χρειαζόταν για τη δική -του συντήρηση η κοινωνία χωρίστηκε σε τάξεις, σε εκμεταλλευτές και εκμεταλλεζόμενους· είχε γίνει πια δυνατή η εκμετάλλευση ανθρώπου από άνθρω-

πο. Με την ανάπτυξη του βαθμού παραγωγικότητας ελαττώνεται ο αναγκαίος χρόνος για την παραγωγή των μέσων συντήρησης του εργάτη και έτσι είναι δυνατό να τον εκμεταλλεύονται περισσότερο. Η απλήρωτη εργασία του εργάτη ονομάζεται υπεραξία. Σε σχέση με την αξία της εργατικής δύναμης ονομάζεται ποσοστό υπεραξίας ή εκμετάλλευσης (για παράδειγμα αν ο εργάτης δουλεύει 8 ώρες και σε 3 ώρες καλύπτει τα λεφτα που πλήρωσε ο καπιταλιστής αγοράζοντας την εργατική -του δύναμη το ποσοστό εκμετάλλευσης είναι 5/3 δηλαδή περίπου 170%. Αν αυτο ο εργάτης σε μια μέρα παράγει νήμα 8 κιλά, ο καπιταλιστής θα πληρώσει α. 8 λίρες την αξία του μπαμπακιού β. 2 λίρες φθορα εγκαταστάσεων και γ. 3 λίρες για εργατική δύναμη. Σύνολο 13, κι όμως ο καπιταλιστής θα πουλήσει το νήμα 18 λίρες κι όχι 13, γιατί η αξία που πρόσθεσε ο εργάτης είναι 8 λίρες κι όχι 3 που πλήρωσε ο καπιταλιστής. Σ' αυτή την περίπτωση το κέρδος του καπιταλιστή (υπεραξία προς τα έξοδα -του είναι 5/13, 40% περίπου).

ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ

Η Μαρξιστική θεωρία της αξίας είναι το αμυντικό και επιθετικό όπλο του προλεταριάτου και γενικά των καταπιεσμένων.

Δείχνει πως η εργασία αποτελεί την υλική ουσία της αξίας. Δηλαδή δεν είναι η αστική τάξη, αλλά οι εργάτες κι οι αγρότες που παράγουν

τα πλούτη της κοινωνίας -μας κι όχι μια μικρή ομάδα αποβδέλλες, ζουν παρασιτικά, ιδιοποιούμενοι την εργασία του μεγαλύτερου μέρους της κοινωνίας. Αυτοί έχουν κάθε λόγο να αποκρύπτουν τον πραγματικό χαρακτήρα των οικονομικών σχεδίων για να συγκαλύπτουν την εκμετάλλευση. Δείχνει πως στην κοινωνία αυτή ο άνθρωπος δεν είναι κύριος των προϊόντων που παράγει αλλά αντίθετα είναι δέσμιος -τους.

«Η διδασκαλία με την υπεραξία είναι ο ακρογωνιαί-

ος λίθος της οικονομικής θεωρίας του Μαρξ» (Λένιν). Ο Μαρξ έδειξε πως μια είναι η πηγή των εισοδημάτων των εκμεταλλευτών: η υπεραξία, που διανέμεται ανάμεσα στους διάφορους γκαζ: βιομηχανούς, γεωκτήμονες, τραπεζίτες, εμπόρους κλπ.

Λοιπόν, μένει στους «κωλασμένους της γης» να σπάσουν τα δεσμά της εκμετάλλευσης, να κτίσουν τι δικό -τους κόσμο, το σοσιαλιστικό.

ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΕΣ: Π.Π.

Παρακαλούνται οι συνδρομητές της Σοσιαλιστικής Εκφρασης που δεν έχουν πληρώσει τις συνδρομές -τους να τις πληρώσουν το συντομότερο. Η ΕΚΦΡΑΣΗ χρειάζεται και την δική σας συνδρομή για να συνεχίσει τον αγώνα -της.

Αγοραζετε και
διαδιδετε την
Σοσιαλιστική
ΕΚΦΡΑΣΗ

ΛΑΪΚΟ ΘΕΑΜΑ-ΑΦΡΙΚΗ

Απο το προσωπικό ημερολόγιο του σ. Κώστα Χαραλαμπίδη:

«Οι πιο κάτω σημειώσεις είναι γραμμένες πριν 4 χρόνια απο ένα ταξίδι στην Αγκόλα τις μέρες της απελευθέρωσης κι όπου το Λαϊκό απελευθερωτικό κίνημα (M.P.L.A) έμπαινε στην πρωτεύουσα Λουάντα κι έστηνε την πρώτη επαναστατική κυβέρνηση. Μέσα στον πυρετό της ανοικοδόμησης της χώρας σαν αδιάσπαστο κομμάτι του λαού και η Τέχνη. Μια τέχνη λυτρωτική που εκφράζει τον ίδιο το λαό, την ίδια τη χώρα. Η περιγραφή-μου στηρίζεται σε μια πρώτη γέφυρα αφής της προσπάθειας πούβαζε τις βάσεις για μια πραγματική λαϊκή τέχνη, ένα αληθινό λαϊκό θέαμα. Αν το φέρνω αφτο σήμερα σαν παράδειγμα, που φυσικά δεν είναι το μοναδικό στον κόσμο κι ούτε το τέλειο, είναι ακριβώς για να τονίσω τη σημασία που έχει στην τέχνη η λαϊκή συμμετοχή και οι πηγές έκφρασης και δημιουργίας.

Αγκόλα. Φλεβάρης του 76. Λίγοι μόνο μήνες απ' την απελευθέρωση και την κατάληψη της εξουσίας απο το λαό. Πρώτη φορά μετα απο πεντακόσια χρόνια ο λαός αγγίζει το χρώμα του και νοιώθει λεφτερός...

Ένα τεράστιο πάρκο. Εδώ που κάποτε έκαναν περίπατο και χαιρόνταν το τροπικό κλίμα οι Πορτογάλλοι αποικιστές. Τώρα οι άνθρωποι χαιρόνται, περπατούν και τραγουδούν, μέσα στους πλατιούς ισκίους των μεγάλων δένδρων, τις ατέλειωτες όμορφες νύχτες, δουλεύοντας παράλληλα μέσα στον πυρετό της ανοικοδόμησης! Εδώ λοιπόν σ' αφτο το πάρκο, στο κέντρο της πρωτεύουσας, λαϊκοί καλλιτέχνες ντυμένοι απλα, ζωντανέβουν απόψε μπροστα στα μάτια μας μέσα απο μια παράσταση, όλους τους πόθους και τις αγωνίες της, την πορεία ενός αγώνα. Κάτω απο τους ήχους και τους ρυθμούς ενός ταμ-ταμ, σατιρίζουν, αφτοσχεδιάζουν και στήνουν το θέαμα που αιώνες σιγοτραγουδούν. Πλατείες και όμορφες κινήσεις, σπαραχτικά τραγούδια και φωνές, δοξάζουν τη στιγμή που ονειρεύονταν, την καινούργια ελεύθερη ζωή της. Φάτσες καχεκτικές, χαραγμένες απο τον πόνο και το χρόνο, στήνουν χορο, τραγούδι, θέαμα. Παράσταση πέρα για πέρα λαϊκή. Χωρίς βιασύνη, απλα και καθαρά, ζωντανέβουν μπροστα στα μάτια μας τους «παλιούς καλούς καιρούς» των πορτογάλλων «εβγετων». Καθόλου σκηνικά αβλαίες και κοστούμια.

Είναι μια σπαρταριστική σάτιρα παιγμένη με πολλή εβαιοσθία και συνέπεια. Τρέχουμε όλοι για να προλάβουμε μια καλή θέση ανάμεσα στο χορτάρι και γύρω στο μικρο τοιχάκι της πλατείας. Καθόλου σκηνικά, καθόλου φωτισμός, καθόλου κουρτίνες και αβλαίες. Ο κόσμος ξεκαρδίζεται στα γέλια. Μια γυναίκα δίπλα μου με το παιδί της και τον άντρα της χτύπουνται απ' τα γέλια. Ανάμικτα συναισθήματα χαράς και συγκίνησης «είμαστε λοιπόν ελεύθεροι;»

Η παράσταση συνολικά κρατάει ίσαμε μια ώρα, όμως δεν τελειώνει στη μια ώρα. Κάποια στιγμή οι ηθοποιοί πιάνονται απ' την ατμόσφαιρα του κόσμου γύρω και προεκκίνουν το θέμα, το πλατένουν, το φέρνουν ίσαμε

να το αγγίζεις, με τα δυο σου χέρια, να γίνεις και συ ένα μ' αφτους και αφτοι ένα με σένα.

Κάποτε χωρίς να το καταλάβουμε βρισκόμαστε όλοι μέσα στην πίστα χορεύοντας και τραγουδώντας. Η παράσταση είχε τελειώσει αλλά κανένας δεν το κατάλαβε ούτε υπήρχε τέλος. Είχε τελειώσει όταν εμεις το θελίσαμε για να τρέξουμε και να προλάβουμε στην άλλη πλατεία την άλλη παράσταση. Ήταν ένα πραγματικό όνειρο. Η ζωή κι η ομορφιά μπροστα στα μάτια σου.

Οι ίδιοι οι ηθοποιοί έφτιαχναν κείνη την ώρα και τη μουσική του έργου. Για μουσικά όργανα χρησιμοποιούσαν τενεκεδάκια κι ένα χωνι μεγάφωνο. Δεν θάτουν καθόλου υπερβολή να το πης, έβγαίνε ένας ήχος που σε κρατούσε καθηλωμένο. Απίστευτο. Όλα αφτοσχεδία εκείνη την ώρα. Υπήρχε το βασικό θέμα, τα άλλα έρχονταν μόνα τους, σα χείμαρος. Μια ολοκληρωμένη πλούσια παράσταση, ένα γνήσιο λαϊκό θέαμα.

Σε μια άλλη γωνία του πάρκου μια άλλη ομάδα παρουσιάζει το δικό της θέαμα. Έξη άνθρωποι, μεσήλικες, απλα ντυμένοι. Πρόσωπα σκαμμένα απο τις κακουχίες, τις αγωνίες, την καταπίεση του χτες. Οι τρεις παίζουν μουσική κι οι άλλοι χορεύουν. Ένα ταμ-ταμ, ένα καλάμι χοντρο κι ένα άλλο όργανο πούμοιαζε σαν ταμπουρλό αλλά έβγαζε ένα ήχο τρομπέτας. Οι ρυθμοί κι οι χοροί ήταν πρωτόγονοι. Στα πρόσωπα των χορευ-

των υπήρχε μια έκφραση που οδηγείτο συνειδητά στην εξουθένωση. Δηλαδή μόλις τελειωνε ένας χορός ή τραγούδι, αμέσως μπαίνανε στο επόμενο που όμως σε ένταση και ατμόσφαιρα ήταν δυνατότερο απο το προηγούμενο. Κι αφτα όλα δεν γίνονταν ανεξέλεγκτα. Υπάρχει ο σκοπός κι ο στόχος. Εδώ πέρα βλέπεις καθαρά μια παράσταση κι ένα θέαμα με τρεις διαστάσεις:

α) Η Αγκόλα του χτες (καταπιεσμένη ο λαός αναζητά το δρόμο της λύτρωσης Μοιρολόι - τραγούδι - παράπονο) β) Κάποια στιγμή ο χορευτής πιάνει στο χέρι τσεκούρι και ξύλινο όπλο κι εντείνει το χορό. Είναι πια η εξέγερση. Ενάντια στην αδικία - στην Αποικιοκρατία. Χοροί με κραβγες και μοιρολόι. γ) Τα όπλα πετιούνται - Χοροί εξαλλοι - μεθύσι - η Νίκη - η λεφτερία.

Όλα με πολυ εβαιοσθία προσεγγιμένη με κάθε λεπτομέρεια. Τίποτε το φτιαχτό τίποτε το εξεζητημένο. Στέκεις ακίνητος ως το τέλος χωρίς να καταλάβεις πως πέρασε η ώρα. Κάτω απο ψηλά όμορφα δένδρα. Μ' ένα κλίμα όμορφο, τροπικό ζεις πραγματικά μπροστα στα μάτια σου την πορεία ενός ολόκληρου λαού. Είσαι για καλά στην ψυχή της επανάστασης.

Σαφτο το κοσμοϊστορικό γεγονός παίζει κι η τέχνη με τη σειρά της τον σπουδαίο κι ιστορικό της ρόλο. Σαν ο μεγάλος σύμμαχος της επανάστασης δείχνει ξεκάθαρα στο λαό το δρόμο της πολιτικής και πολιτιστικής του οργάνωσης...

Κώστας Χαραλαμπίδης

Μπέρτολτ Μπρεχτ:

ΛΟΓΟΣ ΣΕ ΔΑΝΟΥΣ ΕΡΓΑΤΕΣ- ΗΘΟΠΟΙΟΥΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΤΕΧΝΗ ΤΗΣ ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΗΣ

Εσυ, ηθοποιε, πρέπει, πρώτα και πάνω απ' όλα, την τέχνη της παρατήρησης να καταχτήσεις.

Σημασία δεν έχει πως φαντάζεις στη σκηνή, αλλά τι έχεις δει και τι σε μας μπορείς να δείξεις. Ο,τι αξίζει, είναι να μάθουμε τι ξέρεις.

Θα σε παρατηρούμε, για να δούμε αν σωστα έχεις εσυ παρατηρήσει.

Όμως εκείνος που παρατηρεί τον εαυτό του μοναχά, ποτε του δεν μπορεί τους ανθρώπους να γνωρίσει. Όλη του η έγνοια

είναι να κρύψει τον εαυτό του απ' τα μάτια του. Και ποιος το καταφέρνει αυτο καλύτερα απ' τον ίδιο;

Για τούτο, τη σπουδή σας πρέπει να την αρχινήσετε ανάμεσα στους ζωντανούς ανθρώπους. Πρώτο σκολειο σας νά' ναι ο τόπος της δουλειάς σας, το σπίτι σας, η γειτονία σας.

Κι ο δρόμος, το λεωφορείο, τα μαγαζιά. Εκεί, παρατηρήστε τον καθένα, τον ξένο σαν νά' ταν γνώριμος σας, τον γνώριμο σα να σας ήταν ξένος.

Κοιτάζτε κείνον το φορολογούμενο: δε μοιάζει μ' όλους τους άλλους που τους φόρους τους πληρώνουν, κι ας τους πληρώνουν όλοι τους γκρινιάζοντας. Τούτη την ώρα, μάλιστα, δε μοιάζει ούτε με τον ίδιο τον εαυτό του. Κι ο ταμίας που τους φόρους παίρνει, είναι στ' αλήθεια αλλιώτικος απο κείνον που πληρώνει;

Όχι μοναχά φορολογείται κι ο ίδιος, μα έχει τόσες άλλες ομοιότητες μ' αυτον που πιλατεύει! Και τούτη εδώ η γυναίκα πάντα της δε μιλάει έτσι απότομα, ούτε κι εκείνη η άλλη γλυκότερη είναι μ' όλους έτσι. Κι ο φαντασμένος ο πελάτης είναι μονάχα φαντασμένος, ή μήπως και γεμάτος φόβους κι αγωνίες; Όμως, η άτολμη γυναίκα, που δεν έχει ποδήματα για το παιδί της; Πόσα βασίλεια δεν κατακτήθηκαν με την κουρελιασμένη τολμη της...

Δέστε, κι άλλο παιδί προσμένει! Κι είδατε τη ματιά του αρρώστου σαν του λένε πως δε θα γιατρευτεί ποτε μα πως θα γιατρευόταν αν δεν ήταν αναγκασμένος να δουλεύει; Κοιτάζτε πως περνάει τους μήνες που τού μένουν, φυλλομετρώντας το βιβλίο που λέει πως μπορεί να γίνει τόπος ζωής η γη μας.

Και μην ξεχάστε τις εικόνες στην οθόνη και τις εφημερίδες! Δέστε πως περπατάνε και μιλάνε οι δυνατοί που της μοίρας σας τα νήματα κρατάνε στ' άσπρα τους χέρια τ' ανελέητα.

Αυτους, κοιτάχτε τους προσεχτικά. Και τώρα, φανταστείτε το καθέτι που γίνεται τριγύρω σας (όλο ετούτο το αντιπάλεμα) σαν γεγονότα ιστορικά. Γιατι έτσι πρέπει να τα δείξετε στο θέατρο.

Πάλι για μια δουλειά, γλυκόπικρες κουβέντες άντρα με γυναίκα, κούργαδες για βιβλία, καρτερικές υποταγες κι άγριους ξεσηκωμούς, απόπειρες κι αποτυχίες - όλα να τα παραστήσετε σαν γεγονότα ιστορικά. (Και τούτο ακόμα, που τώρα γίνεται δω πέρα, μπορείται σαν εικόνα να το δείτε: πως ένας συγγραφέας αξόριστος σας μαθαίνει της παρατήρησης την τέχνη).

Για να παρατηρείς πρέπει να μάθεις να συγκρίνεις. Για να συγκρίνεις πρέπει νάχεις παρατήρηση. Με την παρατήρηση φτάνεις στη γνώση, αλλά μια κάποια γνώση χρειάζεται για να παρατηρείς. Κι ακόμα:

Παρατηρείς στραβα όποιος δεν ξέρει τι να τις κάνει τις παρατηρήσεις του. Ο περβολάρης κοιτάει τις μηλιες του πιο προσεχτικά παρα ο διαβάτης. Αλλά κανένας δεν μπορεί να δει τον άνθρωπο σωστα, αν δεν ξέρει πως ο άνθρωπος είναι η μοίρα του ανθρώπου.

(1934)

συνέχεια από τη σελ. 3

γήσουν στον κόσμο ότι η Τουρκία δεν βρίσκεται υπο διάλυση αλλά μπροστα στην προοπτική μιας νέας εξέλιξης που αντίθετα με τις προσδοκίες των Ελληνοκυπρίων αστών, θα βοηθήσει στην συντριβή της Τουρκικής άρχουσας τάξης και του στρατιωτικού κατεστημένου, και θα ανοίξει τον δρόμο για θετικές εξελίξεις τόσο στην Κύπρο όσο και στην Ελλάδα.

ΑΝΤΙΛΑΪΚΟΙ ΟΙ ΚΡΑΤΙΚΟΙ ΠΡΟΫΠΟΛΟΓΙΣΜΟΙ

Πολυ σύγτομα αρχίζει στη βουλή η συζήτηση για τους προϋπολογισμούς. Για χρόνια οι κρατικοί προϋπολογισμοί παρουσιάζονται στους πολίτες με μικρές παραλλαγές, διατηρώντας τον αντιλαϊκό τους χαρακτήρα. Φέτος όμως, ο χαρακτήρας τούτος είναι ακόμα πιο έντονος, γιατί οι συνθήκες έχουν αλλάξει: Επειδή το βιοτικό επίπεδο των μαζών υφίσταται συνεχώς διαβρωση από τον πληθωρισμό, οι προϋπολογισμοί προστίθενται σήμερα σαν ακόμα ένα επιπρόσθετο χτύπημα.

Ο αντιδραστικός χαρακτήρας των κυβερνητικών προϋπολογισμών προέρχεται τόσο από τη σκοπία των προϋπολογιζόμενων εσόδων, όσο και από την πλευρά των δαπανών.

Όπως πάντα, έτσι και φέτος, το κράτος θα καλύψει το μεγαλύτερο μέρος των εσόδων του από την έμμεση φορολογία. Οι εργαζόμενοι, με λίγα λόγια, θα συνεχίσουν να χρηματοδοτούν τις κρατικές δαπάνες. Οι εταιρείες θα εξακολουθήσουν την προ-

σφιλη τους μέθοδο της φοροδιαφυγής, με την ανοχή του κράτους. Φημολογώντας μάλιστα νέες αυξήσεις στην έμμεση φορολογία, μέσα στα πλαίσια της ανάγκης για κάλυψη των δαπανών, αλλά και σαν μέτρο αντιπληθωριστικής πολιτικής.

Στον τομέα των δαπανών, η μικρή διαφοροποίηση που παρατηρείται είναι αποτέλεσμα της περικοπής των κρατικών δαπανών ανάπτυξης. Τούτο προφανώς η κυβέρνηση το βλέπει σαν

αναγκαιότητα για την καταπολέμηση του πληθωρισμού. Έτσι ο ρόλος του κράτους μέσα στην οικονομία στην ουσία μειώνεται παρα να αυξάνεται. Η βιομηχανία, η παραγωγική διαδικασία συνεχίζει αμείωτα να βρίσκεται πάνω από τον έλεγχο ιδιωτών κεφαλαιοκρατών.

Εκείνο που ιδιαίτερα πρέπει να τονιστεί φέτος είναι πως ο αντιλαϊκός χαρακτήρας των προϋπολογισμών δεν επαρκεί για να δώσει λύση στα πιεστικά προβλήματα που αντιμετωπίζει η οικονομία. Ηδη η κίνηση του επίσημου τιμαριθμικού δείκτη δείχνει αύξηση 3 μονάδων μόνο για το Γενάρη. Σύμφωνα με όλες τις προβλέψεις ο ρυθμός ανόδου των τιμών θα περάσει φέτος το 15%.

Έτσι ο κρατικός προϋπολογισμός με τις υπέρογκες καταναλωτικές του δαπάνες θα δώσει νέα ώθηση στην τά-

ση για άνοδο στις τιμές. Αν μάλιστα προστεθούν και οι δαπάνες που απαιτούνται για τον συνεργατισμό, δεν είναι δύσκολο να δει κανείς ότι η δημοσιονομική πολιτική της κυβέρνησης θα έχει πληθωριστικό χαρακτήρα.

Παράλληλα μέρος της αυξημένης ζήτησης που δημιουργούν οι κρατικοί προϋπολογισμοί θα διοχετευτεί στις εισαγωγές με αρνητικές επιπτώσεις πάνω στο ισοζύγιο πληρωμών.

Εκείνο που προκύπτει σαν συμπέρασμα από τους κρατικούς προϋπολογισμούς, είναι πως η κυβέρνηση δεν είναι σε θέση για να αντιμετωπίσει το οικονομικό αδιέξοδο που δημιουργείται. Η οικονομική της πολιτική ενισχύει αντι να μειώνει τις πληθωριστικές τάσεις. Τα μόνα μέτρα που παίρνονται για την «καταπολέμηση» του

πληθωρισμού στρέφονται πρωταρχικά ενάντια στους εργαζόμενους π.χ. αύξηση στην έμμεση φορολογία.

Αντικειμενικά, λοιπόν, η κυπριακή κοινωνία μπαίνει πια σε μια διαδικασία οξύνσης των ταξικών ανταγωνισμών. Ακόμα και οι πιο συντηρητικές συντεχνίες υποχρεώνονται σήμερα να υποβάλλουν αιτήματα, τέτοια που οι κεφαλαιοκράτες δεν θέλουν να ικανοποιήσουν. Οι πιο συχνες απεργίες που παρατηρούνται επιβεβαιώνουν τούτο το γεγονός.

Όμως τα πράγματα γίνονται καθημερινά χειρότερα. Η άνοδος στον τιμαριθμό θα μεγαλώσει ακόμα παραπάνω το χάσμα ανάμεσα στους εργοδότες και τους εργαζόμενους, και θα θέσει σε κίνηση μια διαδικασία οικονομικής και κοινωνικής αστάθειας.

ΤΟΥΡΚΙΑ

συνεχεια από τη σελ. 1

δοι εργάτες. Οι εργάτες για να αντιμετωπίσουν το στρατο ίδρυσαν συνοικιακές επιτροπές δράσης.

Η ΝΤΙΣΚ κήρυξε απεργία και ολόκληρη η Σμύρνη παρέλυσε, στην ίδια πόλη εργάτες κατέλαβαν άλλο εργοστάσιο σε ένδειξη διαμαρτυρίας. Στην Κωνσταντινούπολη έκλεισαν όλα τα καταστήματα και ο στρατός επέμβηκε και τα άνοιξε με τη βία. Ενοπλοι εργάτες διαδηλωτές συγκρούστηκαν με την αστυνομία σε μια συνοικία της Κωνσταντινούπολης, ενώ η πόλη Καρς, τμήμα της οποίας ελέγχεται από τους εργάτες, είχαμε παρόμοιες συγκρούσεις ενόπλων εργατών και αστυνομίας.

Ο στρατός επανέλαβε πιο ανοικτά την απειλή του για στρατιωτική επέμβαση ενώ η ροή πληροφοριών περιορίστηκε.

Στις 20 Φεβρουαρίου συνήλθε εσπευσμένα το Συμβούλιο Εθνικής Ασφάλειας που επέβαλλε τον στρατιωτικό νόμο στην Σμύρνη και την Αλεξανδρέττα.

Τα πράγματα τείνουν προς ένα νέο στρατιωτικό πραξικόπημα όπως το προηγούμενο του 71.

Η εργατική τάξη παρά όλη την ψηλή ταξική της συνειδητοποίηση και την πείρα που έχει αποκτήσει από τα πρόσφατα και από τα παλιά γεγονότα είναι δύσκολο να αντιμετωπίσει την ανοικτή στρατιωτική επέμβαση γιατί της λείπει ακόμα η κεντρική επαναστατική καθοδήγηση που θα βοηθήσει αναμφίβολα, τις μάζες να κλιμακώσουν αποφασιστικά τον αγώνα τους ενάντια στην ντόπια άρχουσα τάξη και τον ιμπεριαλισμό.

«ΜΑΘΗΤΙΚΟΙ ΑΓΩΝΕΣ»

Κυκλοφόρησε η νέα μαθητική εφημερίδα «ΜΑΘΗΤΙΚΟΙ ΑΓΩΝΕΣ» όργανο της Δημοκρατικής Νεολαίας Δώρου Λοϊζου. Πρωτοπόρα έπαρξη για ένα σχολείο πιο δημοκρατικό πιο ελεύθερο. Καλούμε όλους τους προοδευτικούς μαθητές να αγκαλιάσουν την εφημερίδα τους για την καλύτερη προώθηση των αιτημάτων και των απόψεων τους.

Περιεχόμενα 1ου φύλλου

Στόχοι της Δ.Ν.Δ.Λ.

Εργαζόμενοι Μαθητές

Μεικτά σχολεία: Ένα βήμα μπροστα

Μαθητική στολή

Διάβρωση της παιδείας

Τα μαθητικά συμβούλια

Οι μαχητικές εκδηλώσεις για τους δολοφονημένους Παλαιστινίους Αγωνιστές

Μια γεύχη ελληνοχριστιανικών ιδεωδών

Εκπαίδευση

Δώρος Λοϊζου

Ανακοίνωση για την απεργία των καθηγητών μας

αγοραζετε
τη
σοσιαλιστική
εκφραση

σοσιαλιστική

εκφραση

Για ένα χρόνο: 24 φύλλα

Εσωτερικό: £2.000

Εξωτερικό:

Ελλάδα: £3.000 ή 300 δρ.

Ευρώπη: £4.000 ή \$12.000

Αμερική: £5.000 ή \$15.000

Αυστραλία: £6.000 ή

\$15.000 (Αυστρ.)

Η Σοσιαλιστική Έκφραση δι-
ατίθεται στα Γραφεία της Σοσι-
αλιστικής Νεολαίας ΕΔΕΝ και
στα περίπτερα.

Για την αλληλογραφία:
Σοσιαλιστική ΕΚΦΡΑΣΗ

T.K. 1064

ΛΕΥΚΩΣΙΑ—ΚΥΠΡΟΣ